

अनुक्रमणिका

अ.नं.		पान नं.
१.	प्रस्तावना	२
२.	समन्वय समिती	३
३.	स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र स्वरूप	४
४.	सुविधा	४
५.	मार्गदर्शन वर्ग	५
६.	राज्यसेवा पूर्व व मुख्य परीक्षा अभ्यासक्रम	६
७.	PSI / STI / ASST परीक्षा अभ्यासक्रम	१०
८.	UPSC पूर्व व मुख्य परीक्षा अभ्यासक्रम	२४
९.	Teaching faculty	२६
१०.	आवश्यक संदर्भ पुस्तके	२७
११.	आमचे यशवंत विद्यार्थी २००४-२०२१	२९

प्रस्तावना

समाजाच्या तळागळातील घटकांपर्यंत शिक्षण पोहोचावे व शिक्षणाच्या माध्यमातून सामाजिक समता प्रस्तापित व्हावी हा उद्देश ठेऊन पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील उर्फ आण्णा यांनी १९१९ मध्ये रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना केली. कर्मवीरांच्या विचारांचा वारसा जपत रयत शिक्षण संस्थेच्या माध्यमातून ज्ञानदानाचे कार्य महाराष्ट्रभर अव्याहतपणे सुरु आहे. रयत शिक्षण संस्थेने महाराष्ट्राला अनेक क्षेत्रातील नामवंत, तज्ञ मार्गदर्शक, प्रशासक, राजकीय नेते, शिक्षक दिले आहेत.

बदलत्या काळात रयत शिक्षण संस्थेचा विद्यार्थी कोणत्याही क्षेत्रात कमी पडू नये यासाठी रयत शिक्षण संस्थेत वेगवेगळे प्रकल्प राबवून ग्रामीण भागातील गुणवत्तेला वाव देण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. आज महाराष्ट्राच्या ग्रामीण व शहरी भागातील विद्यार्थ्यांमध्ये प्रचंड बुद्धीमत्ता व कष्ट करण्याची तयारी असून त्यांना योग्य ते मार्गदर्शन मिळत नाही याचा विचार करून रयत शिक्षण संस्थेच्या महाविद्यालयांमध्ये स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रे चालू आहेत.

रयत शिक्षण संस्था लोकरसेवा आयोगांच्या परीक्षांकडे समाज परिवर्तनाचे एक प्रभावी माध्यम म्हणून पाहते. आज नोकरशाहीच्या भूमिकेत बदल झाला असला तरी सामाजिक-आर्थिक विकासातील तिचे कार्य महत्त्वपूर्ण आहे. त्यासाठी गरज आहे ती सुज्ञान, संवेदनशील अधिकाऱ्यांची व असे परिपूर्ण अधिकारी स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राच्या माध्यमातून निर्माण करण्याचा रयत शिक्षण संस्थेचा मानस आहे.

डॉ. अनिल पाटील
चेअरमन, रयत शिक्षण संस्था, सातारा

स्पर्धा परीक्षा हा अथांग महासागर आहे. या महासागरातून यशस्वी होण्यासाठी बऱ्याच वेळा विद्यार्थ्यांना याची सुरुवात कुठे, कधी व कशी करावी हे कळत नाही. ग्रामीण व शहरी भागातील स्पर्धा परीक्षांची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत आहे. स्पर्धा परीक्षांची तयारी करण्यासाठी ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांची सामाजिक आर्थिक पार्श्वभूमी नसल्यामुळे त्यांच्यात एक प्रकाचा न्युनगंड तयार होतो.

स्पर्धा परीक्षेच्या क्षेत्रात कष्ट करण्याची तयारी असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना योग्य ते मार्गदर्शन मिळावे याचा विचार करून रयत शिक्षण संस्थेचे यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सातारा या महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांचे अधिकारी होण्याचे स्वप्न सत्यात उतरविण्यासाठी स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र सुरु केले. थोड्याच कालावधीत या केंद्राने यशस्वी भरारी घेऊन या केंद्रातून अनेक विद्यार्थ्यांनी स्पर्धा परीक्षांमध्ये मोठे यश संपादन केले आहे.

हे केंद्र चालविण्याच्या पाठीमागे कोणताही व्यावसायिक हेतु नसून केवळ सामाजिक बांधिलकी म्हणून केंद्र चालविले जात आहे. महाविद्यालयातील स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राचा फायदा घेऊन आपले भविष्य उज्वल करावे म्हणून आपणा सर्वांना स्पर्धा परीक्षेतील प्रयत्नांसाठी आणि भावी जीवनातील वाटचालीसाठी मनःपूर्वक हार्दिक शुभेच्छा !

प्राचार्य डॉ. वी.टी. जाधव
केंद्रप्रमुख, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र
यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सातारा

केवळ आर्थिक व सामाजिक पार्श्वभूमी नसल्यामुळे कष्ट करण्याची तयारी असणारे विद्यार्थी स्पर्धा परीक्षांपासून दूर राहू नयेत. विद्यार्थ्यांच्या मनातील न्यूनगंड दूर करून योग्य मार्गदर्शन व दिशा मिळावी या उद्देशातून रयत शिक्षण संस्थेचे चेअरमन डॉ. अनिल पाटील व प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधव यांच्या मार्गदर्शनाखाली केंद्र चालू आहे.

या केंद्रातून सन २००४ पासून UPSC व MPSC मार्फत होणाऱ्या अनेक परीक्षांमध्ये ४५० हून अधिक विद्यार्थ्यांची वर्ग १ वर्ग २ वर्ग ३ पदी अंतिम निवड झाली आहे. या केंद्रामध्ये सध्या अद्ययावत स्वतंत्र व समृद्ध ग्रंथालय, मुली व मुलांसाठी स्वतंत्र AC अभ्यासिका, इंटरनेट, तज्ञ अनुभवी प्राध्यापक वर्ग या सुविधा उपलब्ध करून दिल्या आहेत.

केंद्रात लोकसेवा आयोगातर्फे (UPSC व MPSC) घेतल्या जाणाऱ्या विविध परीक्षांची तयारी पदवीसाठी प्रवेश घेतल्यापासून कशी करावी, मुलाखत तंत्र व व्यक्तीमत्व विकासासाठी उपक्रम राबविले जात आहेत.

सेवाभावी वृत्ती ठेऊन, गरजू व गुणवान विद्यार्थ्यांना योग्य संधी व सुविधा पुरवून त्यांच्या यशाच्या वाटचालीला अल्पसा हातभार लावून गती द्यावी हा मुलभूत हेतू आहे !

प्रा. जे. आर. यादव

संचालक

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र

यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सातारा

कार्यकारीणी

अ.नं.	नांव	पद
१	प्राचार्य डॉ. बी. टी. जाधव	प्राचार्य
२	प्रा. जे. आर. यादव	संचालक
३	प्रा. डॉ. ए. पी. तोरणे	सदस्य
४	प्रा. डॉ. अनिता माळी	सदस्य
५	प्रा. पी. व्ही. चव्हाण	सदस्य
६	प्रा. डॉ. ए. डी. खोब्रागडे	सदस्य
७	प्रा. यु. ई. शिंदे	सदस्य

कर्मचारी

अ.नं.	नांव	पद
१	श्री. सुशिल यादव	को-ऑर्डिनेटर
२	श्री. नितीन हांडे	ग्रंथपाल
३	श्री. शामराव पाटोळे	लिपिक
४	श्री. ओंकार शिंदे	सहाय्यक

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राची गरज

- ❖ ग्रामीण विद्यार्थ्यांमध्ये स्पर्धा परीक्षे विषयीचे अज्ञान दूर करणे.
- ❖ विद्यार्थ्यांना योग्य व अचूक मार्गदर्शन पुरविणे.
- ❖ स्पर्धा परीक्षेच्या विद्यार्थ्यांना दुर्मिळ संदर्भग्रंथ पुरविणे.
- ❖ स्पर्धा परीक्षांविषयी विद्यार्थ्यांच्या मनातील असलेला न्यूनगंड दूर करणे.
- ❖ स्पर्धा परीक्षेचे वातावरण विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.
- ❖ योग्य फी आकारून विद्यार्थ्यांना परीक्षेचे संपूर्ण मार्गदर्शन करणे.

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राची उद्दिष्टे

- ❖ स्पर्धा परीक्षांकडे अधिकाधिक ग्रामीण विद्यार्थी वळविणे.
- ❖ विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास निर्माण करणे.
- ❖ विद्यार्थ्यांना स्वयं-अध्ययनाची सवय निर्माण करणे.
- ❖ विद्यार्थ्यांना सर्व प्रकारच्या सुविधा पुरवून आवश्यक वातावरण उपलब्ध करून देणे, अल्प खर्चात स्पर्धा परीक्षांविषयी मार्गदर्शन

स्पर्धा परीक्षा केंद्राचे मार्गदर्शन स्वरूप

सेवाभावी तज्ज्ञ प्राध्यापकांचे नियमित अध्यापन, गेस्ट लेक्चर्स, चाचण्या व सराव परीक्षा, अधिकाऱ्यांचे प्रत्यक्ष मार्गदर्शन

स्पर्धा परीक्षा केंद्रात उपलब्ध असलेल्या सुविधा

- ❖ स्वतंत्र स्पर्धा परीक्षा केंद्राचे कार्यालय
- ❖ विषयवार मार्गदर्शन करणारे तज्ञ प्राध्यापक, वेळापत्रक
- ❖ शारीरिक सराव चाचणीसाठी स्वतंत्र तज्ञ प्राध्यापक
- ❖ स्वतंत्र ग्रंथालय व अभ्यासिका
- ❖ दूरध्वनी, संगणक, इंटरनेट व्यवस्था
- ❖ प्रश्नपेढी, प्रश्नसंच, सराव चाचण्या, ग्रुप डिस्कशन व्यवस्था
- ❖ स्पर्धा परीक्षा केंद्राचे स्वतंत्र बोर्ड, सुसज्ज बैठक व्यवस्था
- ❖ इंग्रजी वर्तमानपत्रे, इतर महत्त्वाची तसेच स्थानिक वर्तमानपत्रे
- ❖ विविध उपयुक्त मासिके
- ❖ मुलाखत तंत्र - कॅमेरा, ऑडिओ - व्हिडिओ सिडीज्

सुविधा

नियतकालिके	११) नोकरी संदर्भ	२२) आपल करिअर	वर्तमानपत्र
१) सी.एस.आर.	१२) जनरल नॉलेज	२३) लोकप्रभा	१) सकाळ
२) सी.एस.टी.	१३) क्रोनिकल	२४) सक्सेस मिरर	२) लोकसत्ता
३) फ्रंटलाईन	१४) समसामायिकी	२५) दक्षता	३) महाराष्ट्र टाईम्स
४) इंडिया टुडे	१५) विझार्ड	२६) प्रतियोगिता किरण	४) अॅग्रोवन
५) लोकराज्य	१६) करंट अफेअर्स	२७) मार्मिक	५) पुण्यनगरी
६) योजना	१७) प्रतियोगिता दर्पण	२८) कुरुक्षेत्र	६) लोकमत
७) गव्हर्नन्स नाऊ	१८) सामान्य ज्ञान दर्पण	२९) लोकसत्ता वर्ष वेध	७) इंडियन एक्सप्रेस
८) युनिक बुलेटीन	१९) बँकींग क्रोनिकल	३०) सकाळ ईयरबुक	८) टाईम्स ऑफ इंडिया
९) चाणक्य मंडळ	२०) बँकींग अॅण्ड यू	३१) बँकींग गुरु	इंटरनेट सुविधा
१०) यशाची परिक्रमा	२१) एम्प्लॉयमेंट न्यूज		न्यूज पेपर बँक ऑफ लोकसत्ता

MPSC मार्गदर्शन वर्ग

- १) फौंडेशन कोर्स (राज्यसेवा + PSI + STI + Asst. पूर्व परीक्षा)
- २) राज्यसेवा मुख्य परीक्षा वर्ग
- ३) PSI / STI / ASO मुख्य परीक्षा वर्ग
- ४) UPSC पूर्व परीक्षा
- ५) DSO, FDA परीक्षा मार्गदर्शन वर्ग
- ६) वनसेवा पूर्व मुख्य परीक्षा मार्गदर्शन
- ७) राज्यसेवा मुख्य परीक्षा Crash कोर्स
- ८) मुलाखत मार्गदर्शन वर्ग
- ९) PSI शारीरिक चाचणी मार्गदर्शन
- १०) शिक्षक अभियोग्यता चाचणी मार्गदर्शन वर्ग
- ११) पोलीस भरती मार्गदर्शन

UPSC (Integrated) मार्गदर्शन वर्ग

- १) UPSC फौंडेशन कोर्स + पूर्व + मुख्य + मुलाखत मार्गदर्शन
- २) UPSC Asst. Commandant (CPF+Central Paramilitary Force)
- ३) UPSC NDA & CDS Exam मार्गदर्शन

मार्गदर्शन वर्गाची वैशिष्ट्ये

- १) तज्ञ मार्गदर्शक
- २) C-SAT साठी तज्ञ प्राध्यापक
- ३) नियमित सराव चाचण्या मूल्यमापन
- ४) संदर्भसाहित्याने परिपूर्ण ग्रंथालय
- ५) निवड झालेल्या अधिकाऱ्यांचे प्रत्यक्ष मार्गदर्शन
- ६) मोफत इंटरनेटची सुविधा
- ७) इतर स्पर्धा परीक्षांचे वैयक्तिक मार्गदर्शन (Bank PO, SSC, Railway)
- ८) रयत शिक्षण संस्थेचा खास ग्रामीण विद्यार्थ्यांसाठीचा उपक्रम

राज्यसेवा परीक्षा - महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत राज्यसेवेतून दरवर्षी उपजिल्हाधिकारी, पोलिस उपअधिक्षक/सहाय्यक पोलिस आयुक्त, तहसीलदार, विक्रीकर अधिकारी, उपनिबंधक (सहकारी संस्था), उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी/गटविकास अधिकारी, वित्त व लेखा अधिकारी, मुख्याधिकारी नगरपरिषद, कक्ष अधिकारी, तालुका निरीक्षक, भूमी अभिलेख उपअधिक्षक, राज्य उत्पादन शुल्क, उपअधिक्षक सहाय्यक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नायब तहसीलदार, वर्ग १, २ इ. पदांसाठी परीक्षा घेतल्या जातात.

परीक्षेचे टप्पे

राज्य सेवा परीक्षा एकूण खालील टप्प्यात घेण्यात येते.

- १) राज्यसेवा पूर्व परीक्षा - ४०० गुण
- २) राज्यसेवा मुख्य परीक्षा - ८०० गुण
- ३) मुलाखत १०० गुण

अर्हता

- १) मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची पदवी किंवा महाराष्ट्र शासनाने विहित केलेली समतूल्य अर्हता.
- २) मराठी/इंग्रजीचे ज्ञान आवश्यक
पोलिस उपअधिक्षक/सहाय्यक पोलीस आयुक्त, गट अ या पदावरील नियुक्तीसाठी वरील परिच्छेदामध्ये नमूद केलेल्या अर्हतेबाबत उमेदवाराची शारीरिक अर्हता खाली दर्शविल्याप्रमाणे असणे आवश्यक आहे.

पोलिस उपअधिक्षक/सहाय्यक पोलीस आयुक्त, गट अ	
पुरुष उमेदवारांकरिता	उंची - १६५ सें.मी. (अनवाणी) कमीत कमी छाती - न फुगवता ८४ सें.मी. फुगविण्याची क्षमता - किमान ५ सें.मी. आवश्यक
महिला उमेदवारांकरिता	उंची - १५७ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)

राज्यसेवा पूर्व परीक्षा - परीक्षा योजना

State Services (Preliminary) Examination Syllabus

Paper No.	Marks	Duration	Standard	Medium	Nature of Paper
Paper I (compulsory)	200	2 hours	Degree	Marathi & English	Objective Type
Paper II (compulsory)	200	2 hours	Topic No. (1) to (5) Degree level Topic No. (6) case X level Topic No. (7) X / XI level		

Syllabus

Paper I - (200 marks)

- 1) Current event of state, national and international importance.
- 2) History of India (with special reference to Maharashtra) and Indian National Movement.
- 3) Maharashtra, India and World Geography - Physical, Social, Economics Geography of Maharashtra, India and the World.
- 4) Maharashtra and India-Polity and Governanace, Constitution, Political System, Panchayat Raj, Urban Governance, Public Policy, Rights issues etc.
- 5) Economic and Social Development - Sustainable Development, Poverty, Inclusion, Demographicis, Social Sector initiatives etc.
- 6) General issues on Environmental Ecology, Bio-diversity and Climate Change - that do not require subject specialisation.
- 7) General Science.

Paper II - (200 marks)

- 1) Comprehension
- 2) Interpersonal skills including communication skills.
- 3) Logical reasoning and analytical ability.
- 4) Decision-making and problem - solving
- 5) General mental ability
- 6) Basic numeracy (numbers and their relations, orders of

magnitude, etc.) (Class X level), Data interpretation (charts, graphs, tables, data sufficiency etc. Class x level)

- 7) Marathi and English Language Comprehension skills (Class X / XII level)

राज्यसेवा मुख्य परीक्षा योजना

- १) परीक्षेचे स्वरूप :- वर्णनात्मक

- २) एकूण पेपर : नऊ

- ३) अर्हताकारी पेपर :-

१. भाषा पेपर १ - मराठी - ३०० गुण

(२५% गुणांसह अर्हताकारी)

२. भाषा पेपर २ - इंग्रजी - ३०० गुण

(२५% गुणांसह अर्हताकारी)

- ४) गुणवत्ता यादीकरिता विचारात घ्यावयाचे पेपर व त्यांचे गुण :

१. निबंध (मराठी किंवा इंग्रजी माध्यम - २५० गुण

२. सामान्य अध्ययन - १ - २५० गुण

३. सामान्य अध्ययन - २ - २५० गुण

४. सामान्य अध्ययन - ३ - २५० गुण

५. सामान्य अध्ययन - ४ - २५० गुण

६. वैकल्पिक विषय पेपर क्रमांक १ - २५० गुण

७. वैकल्पिक विषय पेपर क्रमांक २ - २५० गुण

एकूण गुण - १७५० गुण

५) मुलाखत - २७५ गुण

एकूण गुण - २०२५ गुण

(दोन) सामान्य अध्ययन - १. सामान्य अध्ययन - २ व सामान्य अध्ययन - ३ या पेपरमध्ये आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व महाराष्ट्राशी संबंधित विषयांचा अभ्यासक्रमात समावेश राहिल. सामान्य अध्ययन - ४ हा पेपर उमेदवारांचा नैतिकता, चारित्र्य व योग्यता या विषयावर राहिल.

(तीन) वैकल्पिक विषयाकरिता खालील विषयामधून एका विषयाची निवड करणे आवश्यक आहे.

1) Agriculture (कृषी)	2) Animal Husbandry and Veterinary Science (पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय विज्ञान)	3) Anthropology (मानववंशशास्त्र)
4) Botany (वनस्पतीशास्त्र)	5) Chemistry (रसायनशास्त्र)	6) Civil Engineering (स्थापत्य अभियांत्रिकी)
7) Commerce and Accountancy (वाणिज्य व लेखा)	8) Economics (अर्थशास्त्र)	9) Electrical Engineering (विद्युत अभियांत्रिकी)
10) Geography (भूगोल)	11) Geology (भूविज्ञान)	12) History (इतिहास)
13) Law (विधी)	14) Management (व्यवस्थापन)	15) Mathematics (गणित)
16) Mechanical Engineering (यांत्रिकी अभियांत्रिकी)	17) Medical Science (वैद्यकीय विज्ञान)	18) Philosophy (तत्त्वज्ञान)
19) Physics (भौतिकशास्त्र)	20) Political Science & International Relations (राज्यशास्त्र व आंतरराष्ट्रीय संबंध)	21) Psychology (मानसशास्त्र)
22) Public Administration (लोकप्रशासन)	23) Sociology (समाजशास्त्र)	24) Statistics (सांख्यिकीयशास्त्र)
25) Zoology (प्राणीशास्त्र)	26) Marathi Literature (मराठी बाह्य:मय)	---

५) राज्यसेवा मुख्यपरीक्षेकरिता वरीलप्रमाणे परीक्षा योजना राज्यसेवा मुख्य परीक्षा २०२३ पासून लागू करण्यात येईल.

६) राज्यसेवा पूर्व व मुख्य परीक्षेचा अभ्यासक्रम स्वतंत्रपणे प्रसिद्ध करण्यात येईल.

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा, गट-ब (अराजपत्रित) (पूर्व) व (मुख्य) स्पर्धा परीक्षा

परीक्षेचे टप्पे - १. संयुक्त पूर्व परीक्षा - १०० गुण

२. मुख्य परीक्षा - ४०० गुण

(पेपर क्र.१ संयुक्त व पेपर क्र.२ स्वतंत्र)

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा, गट-ब

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - एक (अराजपत्रित) PSI/STI/ASO (पूर्व)

विषय व संकेतांक	प्रश्नसंख्या	एकूण गुण	दर्जा	माध्यम कालावधी	परीक्षेचा स्वरूप	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
सामान्य क्षमता चाचणी (संकेतांक क्र.०१२)	१००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपयायी

* अभ्यासक्रम *

अ.नं.	विषय
	सामान्य क्षमता चाचणी
१)	चालु घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील
२)	नागरिकशास्त्र - भारताच्या घटनेचा प्राथमिक अभ्यास, राज्य व्यवस्थापन
	(प्रशासन) ग्राम व्यवस्थापन (प्रशासन)
३)	इतिहास - आधुनिक भारताचा विशेषतः महाराष्ट्राचा इतिहास
४)	भूगोल (महाराष्ट्राच्या भूगोलाच्या विशेष अभ्यासासह) - पृथ्वी, जगातील विभाग, हवामान, अक्षांश-रेखांश, महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार, पर्जन्यमान, प्रमुख पिके, शहरे, नद्या, उद्योगधंदे, इत्यादी
५)	अर्थव्यवस्था - भारतीय अर्थव्यवस्था - राष्ट्रीय उत्पन्न, शेती, उद्योग, परकीय व्यापार, बँकिंग, लोकसंख्या, दारिद्र्य व बेरोजगारी, मुद्रा आणि राजकोषीय नीति, इत्यादी शासकीय अर्थव्यवस्था - अर्थसंकल्प, लेखा, लेखापरीक्षण, इत्यादी
६)	सामान्य विज्ञान - भौतिकशास्त्र (Physics), रसायनशास्त्र (Chemistry), प्राणिशास्त्र (Zoology), वनस्पतीशास्त्र (Botany), आरोग्यशास्त्र (Hygiene)
७)	बुद्धिमापन चाचणी व अंकगणित बुद्धिमापन चाचणी - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो हे अंजमावण्यासाठी प्रश्न अंकगणित - बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश, अपूर्णांक व टक्केवारी

**सहायक कक्ष अधिकारी, गट-ब (अराजपत्रित) मुख्य परीक्षा
(ASO)**

परीक्षा योजना

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - दोन एकूण गुण - ४००

पेपर क्र. १ (संयुक्त पेपर) - २०० गुण

पेपर क्र. २ (स्वतंत्र पेपर) - २०० गुण

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	गुण	प्रश्नसंख्या	दर्जा	माध्यम	कालावधी
१ (संकेतांक-०१४)	मराठी	१००	५०	मराठी-बारावी	मराठी	
	इंग्रजी	६०	३०	इंग्रजी-पदवी	इंग्रजी	एक तास
	सामान्य ज्ञान	४०	२०	पदवी	मराठी-इंग्रजी	
२ (संकेतांक ५०३)	सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान	२००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास

* अभ्यासक्रम *

पेपर क्रमांक १ - मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२.	इंग्रजी - Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.
३.	सामान्य ज्ञान १. चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील. २. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ ३. संगणक व माहिती तंत्रज्ञान

पेपर क्रमांक २ - सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	बुद्धिमत्ता चाचणी
२.	महाराष्ट्राचा इतिहास - सामाजिक व आर्थिक जागृती (१८८५-१९४७), महत्त्वाच्या व्यक्तींचे काम, स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सामाजिक जागृतीतील वर्तमानपत्रे व शिक्षणाचा परिणाम/भाग, स्वातंत्र्यपूर्व काळातील इतर समकालीन चळवळी, राष्ट्रीय चळवळी.
३.	महाराष्ट्राचा भूगोल - महाराष्ट्राचा रचनात्मक (Physical) भूगोल, मुख्य रचनात्मक (Physiographic) विभाग, हवामान (Climate), पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व डोंगर, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती - वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल - लोकसंख्या (Population), migration of Population व त्याचे Source आणि Destination वरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न
४.	भारतीय राज्यघटना - घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्त्वे, घटनेची महत्त्वाची कलमे/ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निर्धर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे - शिक्षण, युनीफॉर्म सिव्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका, राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळ - Role, अधिकार व कार्य, राज्य विधीमंडळ - विधानसभा, विधानपरिषद व त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व Role, विधी समित्या
५.	राजकीय यंत्रणा (शासनाची रचना अधिकार व कार्य) केंद्र सरकार, केंद्रीय विधिमंडळ आणि राज्य सरकार व प्रशासन (महाराष्ट्राचा विशेष संदर्भ).
६.	जिल्हा प्रशासन, ग्रामीण आणि नागरी स्थानिक शासन
७.	न्यायमंडळ - न्यायमंडळाची रचना, एकात्मिक न्यायमंडळ - कार्ये, सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालयाची भूमिका व अधिकार, दुय्यम न्यायालये - लोकपाल, लोकायुक्त आणि लोक न्यायालय संविधानिक आदेशाचे रक्षण करणारे न्यायमंडळ, न्यायालयीन सक्रियता, जनहित याचिका
८.	नियोजन - प्रक्रिया, प्रकार, भारताच्या पहिल्या ते दहाव्या पंचवार्षिक योजनेचा आढावा, मुल्यांकन, सामाजिक व आर्थिक विकासाचे निर्देशफलक, राज्य आणि स्थानिक पातळीवरील नियोजन, विकेंद्रीकरण, ७३ व ७४ ची घटना दुरुस्ती, भारतीय अर्थव्यवस्था, क्षेत्रीय विकासाचा कल व सेवा क्षेत्राची रूपरेषा, भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या समोरील आव्हाने, गरीबी, बेरोजगारी आणि प्रादेशिक असमतोल.

विक्रीकर निरीक्षक (STI), गट-ब (अराजपत्रित) मुख्य परीक्षा

परीक्षा योजना

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - दोन एकूण गुण - ४००

पेपर क्र. १ (संयुक्त पेपर) - २०० गुण

पेपर क्र. २ (स्वतंत्र पेपर) - २०० गुण

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	गुण	प्रश्नसंख्या	दर्जा	माध्यम	कालावधी
१ (संकेतांक-०१४)	मराठी	१००	५०	मराठी-बारावी	मराठी	
	इंग्रजी	६०	३०	इंग्रजी-पदवी	इंग्रजी	एकतास
	सामान्य ज्ञान	४०	२०	पदवी	मराठी-इंग्रजी	
२ (संकेतांक ५०३)	सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान	२००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एकतास

* अभ्यासक्रम *

पेपर क्रमांक १ - मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२.	इंग्रजी - Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.
३.	सामान्य ज्ञान १. चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील. २. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ ३. संगणक व माहिती तंत्रज्ञान

पेपर क्रमांक २ - सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	बुद्धिमत्ता चाचणी
२.	महाराष्ट्राचा भूगोल - महाराष्ट्राचा रचनात्मक (Physical) भूगोल, मुख्य रचनात्मक (Physiographic) विभाग, हवामान (Climate), पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व डोंगर, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती - वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल - लोकसंख्या (Population), migration of Population व त्याचे Source आणि Destination वरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न
३.	महाराष्ट्राचा इतिहास - सामाजिक व आर्थिक जागृती (१८८५-१९४७), महत्त्वाच्या व्यक्तींचे काम, स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सामाजिक जागृतीतील वर्तमानपत्रे व शिक्षणाचा परिणाम/भाग, स्वातंत्र्यपूर्व काळातील इतर समकालीन चळवळी, राष्ट्रीय चळवळी.
४.	भारतीय राज्यघटना - घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्त्वे, घटनेची महत्त्वाची कलमे/ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निर्धर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे - शिक्षण, युनीफॉर्म सिव्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका, राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळ - Role, अधिकार व कार्य, राज्य विधीमंडळ - विधानसभा, विधानपरिषद व त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व Role, विधी समित्या
५.	नियोजन - प्रक्रिया, प्रकार, भारताच्या पहिल्या ते दहाव्या पंचवार्षिक योजनेचा आढावा, मुल्यांकन, सामाजिक व आर्थिक विकासाचे निर्देशफलक, राज्य आणि स्थानिक पातळीवरील नियोजन, विकेंद्रीकरण, ७३ व ७४ ची घटना दुरुस्ती, भारतीय अर्थव्यवस्था, क्षेत्रीय विकासाचा कल व सेवा क्षेत्राची रूपरेषा, भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या समोरील आव्हाने, गरीबी, बेरोजगारी आणि प्रादेशिक असमता.
६.	शहरी व ग्रामीण भागातील पायाभूत सुविधांचा विकास - पायाभूत सुविधांची गरज व महत्त्व, सामाजिक व आर्थिक पायाभूत सुविधांचा विकास आणि वाढ - जसे उर्जा, पाणीपुरवठा व मलनिःसारण, गृह, परिवहन (रस्ते, बंदर, इत्यादी) दळणवळण (पोस्ट व तार, दूरसंचार) रेडीओ, टि.व्ही. इंटरनेट क्रायसिस, भारतातील इन्फ्रास्ट्रक्चरचे प्रश्न व या संबंधीचे धोरण व त्यावरील पर्याय: खाजगी व सार्वजनिक क्षेत्रातील भागीदारी, एफ.डी.आय. आणि इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट, इन्फ्रास्ट्रक्चर विकासाचे खाजगीकरण, राज्य व केंद्र सरकारचे इन्फ्रास्ट्रक्चर विकासाचे धोरण, ग्रामीण व शहरी भागातील परिवहन व गृह या विषयीचे प्रश्न व त्यावरील केंद्र व राज्य सरकारचे कार्यक्रम व उपक्रमशिलता.

७.	आर्थिक सुधारणा व कायदे - पार्श्वभूमी, उदारीकरण, खाजगीकरण, जागतिकीकरण संकल्पना व त्याचा अर्थ आणि व्याप्ती, मर्यादा, केंद्र व राज्य स्तरावरील आर्थिक सुधारणा, WTO, तरतुदी आणि सुधारणा आणि त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील अपेक्षित परिणाम, प्रश्न व समस्या, GST, विक्रीकर, VAT, WTO, इत्यादी शी संबंधित कायदे / नियम.
८.	आंतरराष्ट्रीय व्यापार व आंतरराष्ट्रीय भांडवल चळवळ - जागतिकीकरणाच्या युगातील सूत्र व कल, वाढ, रचना आणि भारताच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची दिशा, भारतीय आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे धोरण, निर्यातीतील वाढ, WTO आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार विदेशी भांडवलाचा अंतःप्रवाह, रचना व वाढ, FDI व्यापार, बहुआंतरराष्ट्रीय भांडवल पुरविणाऱ्या संस्था, IMF जागतिक बँक, IDA इंटरनॅशनल क्रेडीट रेटिंग.
९.	सार्वजनिक वित्त व्यवस्था - महसुलाचे साधन, टॅक्स, नॉनटॅक्स, भारतातील केंद्र व राज्यातील सार्वजनिक ऋण, केंद्र व राज्याची सार्वजनिक खर्च वाढ, सार्वजनिक खर्च सुधारणा कामावर आधारित अर्थसंकल्प, शुन्याधारित अर्थसंकल्प, भारतातील करसुधारणा आढावा, राज्य पातळीवरील करसुधारणा VAT सार्वजनिक ऋण वाढ, रचना आणि भार, राज्याची कर्जबाजारीपणा केंद्राला समस्या, राजकोषीय तुट, संकल्पना, तुटीचे नियंत्रण, केंद्र, राज्य व रिझर्व्ह बँकेचे उपक्रम, भारतातील राजकोषीय सुधारणा, केंद्र व राज्यस्तरावरील आढावा.

पोलीस उपनिरीक्षक (PSI), गट-ब (अराजपत्रित)
मुख्य परीक्षा
परीक्षा योजना

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - दोन
 पेपर क्र. १ (संयुक्त पेपर) - २०० गुण
 पेपर क्र. २ (स्वतंत्र पेपर) - २०० गुण

अर्हता :

- मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची पदवी किंवा महाराष्ट्र शासनाने विहित केलेली समतुल्य अर्हता.
- मराठीचे ज्ञान आवश्यक
- शारीरिक पात्रता

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	गुण	प्रश्नसंख्या	दर्जा	माध्यम	कालावधी
१ (संकेतांक-०१४)	मराठी	१००	५०	मराठी-बारावी	मराठी	
	इंग्रजी	६०	३०	इंग्रजी-पदवी	इंग्रजी	एक तास
	सामान्य ज्ञान	४०	२०	पदवी	मराठी-इंग्रजी	
२ (संकेतांक ५०५)	सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान	२००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास

* अभ्यासक्रम *

पेपर क्रमांक १ - मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उताऱ्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२.	इंग्रजी - Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.
३.	सामान्य ज्ञान १. चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील. २. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५ ३. संगणक व माहिती तंत्रज्ञान

पेपर क्रमांक २ - सामान्य क्षमता चाचणी व पदाच्या कर्तव्यासाठी आवश्यक ज्ञान या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	बुद्धिमत्ता चाचणी
२.	महाराष्ट्राचा भूगोल - महाराष्ट्राचा रचनात्मक (Physical) भूगोल, मुख्य रचनात्मक (Physiographic) विभाग, हवामान (Climate), पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व डोंगर, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती - वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल

	- लोकसंख्या (Population), migration of Population व त्याचे Source आणि Destination वरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न, संत गाडगे बाबा ग्राम स्वच्छता अभियान
३.	महाराष्ट्राचा इतिहास - सामाजिक व आर्थिक जागृती (१८८५-१९४७), महत्वाच्या व्यक्तींचे काम, स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सामाजिक जागृतीतील वर्तमानपत्रे व शिक्षणाचा परिणाम/भाग, स्वातंत्र्यपूर्व काळातील इतर समकालीन चळवळी, राष्ट्रीय चळवळी.
४.	भारतीय राज्यघटना - घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्त्वे, घटनेची महत्त्वाची कलमे/ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निर्धर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे - शिक्षण, युनीफॉर्म सिव्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका.
५.	मानवी हक्क व जबाबदाऱ्या - संकल्पना - आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क मानक, त्यासंदर्भातील भारतीय राज्यघटनेतील तरतूद, भारतातील मानवी हक्क व जबाबदाऱ्या यंत्रणेची अंमलबजावणी व संरक्षण, भारतातील मानवी हक्क चळवळ, मानवी हक्कापासून वंचित राहण्याच्या समस्या, गरीबी, निक्षरता, बेकारी, सामाजिक-सांस्कृतिक - धार्मिक प्रथा यासारख्या अडचणी, (हिंसाचार, भ्रष्टाचार, दहशतवाद, कामगारांचे शोषण, संरक्षित गुन्हेगारी, इत्यादी) लोकशाही व्यवस्थेतील एकमेकांचे हक्क आणि मानवी प्रतिष्ठा व एकतेचा आदर करण्यासंबंधी प्रशिक्षणाची गरज व महत्त्व, नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९५५, मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३, कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम, २००५, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम १९८९, हुडाबळी अधिनियम १९६९, महात्मा गांधी तंटामुक्ती अभियान.
६.	महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम,
७.	भारतीय दंड संहिता, १८६०
८.	फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३
९.	भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२

शारीरिक चाचणी - एकूण १०० गुण

१ उंची व छातीविषयक विहित मोजमापाच्या अटी पूर्ण करणाऱ्या उमेदवारांचीच शारीरिक चाचणी घेण्यात येईल. सदर चाचणी पुरुष व महिलांसाठी स्वतंत्र असेल.

पुरुषांसाठी :	१) गोळाफेक - वजन ७.२६० कि.ग्रॅ. कमाल गुण १५ २) पुल अप्स - कमाल गुण २० ३) लांब उडी - कमाल गुण १५ ४) धावणे (८०० मीटर्स) - कमाल गुण ५०
महिलांसाठी :	१) गोळाफेक - वजन ४ कि.ग्रॅ. कमाल गुण २० २) धावणे (२०० मीटर्स) - कमाल गुण ४० ३) चालणे (३ कि.मी.) - कमाल गुण ४०

२ शारीरिक चाचणीमध्ये किमान ५० गुण मिळविणाऱ्या उमेदवारांची मुलाखत आयोगाने निर्धारित केलेल्या दिनांकास व ठिकाणी घेण्यात येईल. त्याकरिता उमेदवारास स्वखर्चाने उपस्थित रहावे लागेल.

मुलाखत ४० गुण - शारीरिक चाचणीच्या निकालाच्या आधारे मुलाखतीसाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांनाच पोलीस .....

महाराष्ट्र गट -क सेवा परीक्षा

परीक्षा योजना

परीक्षेचे टप्पे - १. पूर्व परीक्षा - १०० गुण

२. मुख्य परीक्षा - २०० गुण

(पेपर क्र.१ संयुक्त व पेपर क्र.२ स्वतंत्र)

महाराष्ट्र गट -क सेवा संयुक्त (पूर्व) परीक्षा

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - एक

विषय व संकेतांक	प्रश्नसंख्या	एकूण गुण	दर्जा	माध्यम कालावधी	परीक्षेचा कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
सामान्य क्षमता चाचणी (संकेतांक क्र.०१२)	१००	१००	१२वी	इंग्रजी व मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपयायी

* अभ्यासक्रम *

अ.नं.	विषय
	सामान्य क्षमता चाचणी
१)	चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील
२)	नागरिकशास्त्र - भारताच्या घटनेचा प्राथमिक अभ्यास, राज्य व्यवस्थापन (प्रशासन) ग्राम व्यवस्थापन (प्रशासन)
३)	इतिहास - आधुनिक भारताचा विशेषतः महाराष्ट्राचा इतिहास
४)	भूगोल (महाराष्ट्राच्या भूगोलाच्या विशेष अभ्यासासह) - पृथ्वी, जगातील विभाग, हवामान, अक्षांश-रेखांश, महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार, पर्जन्यमान, प्रमुख पिके, शहरे, नद्या, उद्योगधंदे, इत्यादी
५)	अर्थव्यवस्था - भारतीय अर्थव्यवस्था - राष्ट्रीय उत्पन्न, शेती, उद्योग, परकीय व्यापार, बँकिंग, लोकसंख्या, दारिद्र्य व बेरोजगारी, मुद्रा आणि राजकोषीय नीति, इत्यादी शासकीय अर्थव्यवस्था - अर्थसंकल्प, लेखा, लेखापरीक्षण, इत्यादी
६)	सामान्य विज्ञान - भौतिकशास्त्र (Physics), रसायनशास्त्र (Chemistry), प्राणिशास्त्र (Zoology), वनस्पतीशास्त्र (Botany), आरोग्यशास्त्र (Hygiene)

- ७) बुद्धिमापन चाचणी व अंकगणित
बुद्धिमापन चाचणी - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो हे अंजमावण्यासाठी प्रश्न
अंकगणित - बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश, अपूर्णांक व टक्केवारी

टीप - सदर मुख्य परीक्षेची सुधारित परीक्षा योजना वर्ष २०२० च्या होणाऱ्या परीक्षा पासून लागू राहिल.

लिपिक-टंकलेखक, गट-क (मुख्य) परीक्षा

परीक्षा योजना

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - दोन एकूण गुण - २००
पेपर क्र. १ (संयुक्त पेपर) - १०० गुण
पेपर क्र. २ (स्वतंत्र पेपर) - १०० गुण

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	गुण	प्रश्न-संख्या	दर्जा	माध्यम	कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
१ (संकेतांक ००२)	मराठी	६०	६०	बारावी	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	४०	४०	पदवी	इंग्रजी		
२ (संकेतांक ५०८)	सामान्य क्षमता चाचणी व पदासंबंधीचे/विषयासंबंधीचे ज्ञान	१००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	

* अभ्यासक्रम *

पेपर क्रमांक १

अ.नं.	विषय
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२.	इंग्रजी - Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.

पेपर क्रमांक २

अ.नं.	घटक व उपघटक
१.	सामान्य ज्ञान - इतिहास, भूगोल, नागरिकशास्त्र इ.
२.	बुद्धिमापन विषयक प्रश्न - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो हे आजमावण्यासाठी प्रश्न

३. गणित - अंकगणित, बीजगणित, भूमिती, सांख्यिकी
४. सामान्य विज्ञान - भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, जीवशास्त्र व पर्यावरण.
५. चालू घडामोडी - भारतातील व महाराष्ट्रातील
६. माहिती व संपर्क तंत्रज्ञानासंबंधी प्राथमिक ज्ञान.
७. क्रिडा व साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार व माहिती. (भारतातील व महाराष्ट्रातील)
८. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, २०१५.

६. अंकगणित - गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णांक व टक्केवारी, गुणोत्तर व प्रमाण, केंद्र व अंतर, नफा-तोटा, सुट, व्याज, वेळ व काम, आलेख, महत्त्वमापन व क्षेत्रमापन, इत्यादी.
७. पुस्तपालन व लेखाकर्म - (Book-Keeping & Accountancy - लेखाकर्म अर्थ, लेखा संज्ञा, ट्रिनाॅद पध्दतीची मुलभूत तत्वे, लेखाकर्माकरिता दस्तऐवज, राजकिर्द, सहाय्यक पुस्तके, खतावणी, बँक मेळजुळणी पत्रक, तेरीज पत्रक, घसारा, अंतिम लेखे, वित्तिय विवरणपत्रके तयार करणे, नफा न कमविणाऱ्या संस्थांची खाती.
Book-keeping meaning & definition, Accounting terminology, Fundamentals of Double Entry, Source documents for accounting, Journal Subsidiary Books, Ledger, Bank Reconciliation Statements, Trial Balance, Depreciation, Final Accounts, Preparing Financial Statements, Accounts of non-profit-making organizations.
८. आर्थिक सुधारणा व कायदे - पार्श्वभूमी, उदारीकरण, खाजगीकरण, जागतिकीकरण संकल्पना व त्याचा अर्थ आणि व्याप्ती, मर्यादा, केंद्र व राज्य स्तरावरील आर्थिक सुधारणा, WTO तरतुदी आणि सुधारणा आणि त्याचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील अपेक्षित परिणाम, प्रश्न व समस्या, GST, विक्रीकर, VAT.

दुय्यम निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क (गट-क) स्पर्धा परीक्षा

परीक्षा योजना

- परीक्षेचे टप्पे - १. पूर्व परीक्षा - १०० गुण
२. मुख्य परीक्षा - २०० गुण
(पेपर क्र.१ संयुक्त व पेपर क्र.२ स्वतंत्र)

दुय्यम निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, गट-क (पूर्व) परीक्षा

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - एक एकूण गुण - १००

विषय व संकेतांक	प्रश्नसंख्या	एकूण गुण	दर्जा	माध्यम कालावधी	परीक्षेचा कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
सामान्य क्षमता चाचणी (संकेतांक क्र.०१२)	१००	१००	पदवी	इंग्रजी व मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

* अभ्यासक्रम *

अ.नं.	विषय
	सामान्य क्षमता चाचणी
१)	चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील
२)	नागरिकशास्त्र - भारताच्या घटनेचा प्राथमिक अभ्यास, राज्य व्यवस्थापन (प्रशासन) ग्राम व्यवस्थापन (प्रशासन)
३)	इतिहास - आधुनिक भारताचा विशेषतः महाराष्ट्राचा इतिहास
४)	भूगोल (महाराष्ट्राच्या भूगोलाच्या विशेष अभ्यासासह) - पृथ्वी, जगातील विभाग, हवामान, अक्षांश-रेखांश, महाराष्ट्रातील जमिनीचे प्रकार, पर्जन्यमान, प्रमुख पिके, शहरे, नद्या, उद्योगधंदे, इत्यादी
५)	अर्थव्यवस्था - भारतीय अर्थव्यवस्था - राष्ट्रीय उत्पन्न, शेती, उद्योग, परकीय व्यापार, बँकिंग, लोकसंख्या, दारिद्र्य व बेरोजगारी, मुद्रा आणि राजकोषीय नीति, इत्यादी शासकीय अर्थव्यवस्था - अर्थसंकल्प, लेखा, लेखापरीक्षण, इत्यादी
६)	सामान्य विज्ञान - भौतिकशास्त्र (Physics), रसायनशास्त्र (Chemistry), प्राणिशास्त्र (Zoology), वनस्पतीशास्त्र (Botany), आरोग्यशास्त्र (Hygiene)
७)	बुद्धिमापन चाचणी व अंकगणित बुद्धिमापन चाचणी - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो हे अंजमावण्यासाठी प्रश्न अंकगणित - बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश, अपूर्णांक व टक्केवारी

टीप - सदर मुख्य परीक्षेची सुधारित परीक्षा योजना वर्ष २०२० च्या होणाऱ्या परीक्षा पासून लागू राहिल.

दुय्यम निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क, गट-क (मुख्य) परीक्षा

परीक्षा योजना

प्रश्नपत्रिकेची संख्या - दोन
एकूण गुण - २००
पेपर क्र. १ (संयुक्त पेपर) - १०० गुण
पेपर क्र. २ (स्वतंत्र पेपर) - १०० गुण

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	गुण	प्रश्न-संख्या	दर्जा	माध्यम	कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
१ (संकेतांक ००२)	मराठी	६०	६०	बारावी	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	४०	४०	पदवी	इंग्रजी		
२ (संकेतांक ०४४)	सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान	१००	१००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	

* अभ्यासक्रम *

पेपर क्रमांक १ मराठी व इंग्रजी

अ.नं.	विषय
१.	मराठी - सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उतान्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२.	इंग्रजी - Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.

पेपर क्रमांक २ - सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान - या विषयामध्ये खालील घटक/उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.नं.	विषय
१.	चालू घडामोडी - जागतिक तसेच भारतातील.
२.	बुद्धिमत्ता चाचणी
३.	महाराष्ट्राचा भूगोल - महाराष्ट्राचा रचनात्मक (Physical) भूगोल, मुख्य रचनात्मक (Physiographic) विभाग, हवामान (Climate), पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व डोंगर, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती - वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल - लोकसंख्या (Population), migration of Population व त्याचे Source आणि Destination वरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न, संत गाडगे बाबा ग्राम स्वच्छता अभियान
४.	महाराष्ट्राचा इतिहास - सामाजिक व आर्थिक जागृती (१८८५-१९४७), महत्वाच्या व्यक्तींचे काम, स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सामाजिक जागृतीतील वर्तमानपत्रे व शिक्षणाचा परिणाम/भाग, स्वातंत्र्यपूर्व काळातील इतर समकालीन

	चळवळी, राष्ट्रीय चळवळी.
५.	भारतीय राज्यघटना - घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्त्वे, घटनेची महत्त्वाची कलमे/ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निर्धर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या घोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे - शिक्षण, युनीफॉर्म सिव्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका.
६.	माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अभियम, २०१५.
७.	संगणक व माहिती तंत्रज्ञान - आधुनिक समाजातील संगणकाची भूमिका, वेगवेगळ्या क्षेत्रातील जीवनात संगणकाचा वापर, डाटा कम्युनिकेशन, नेटवर्कींग आणि वेब टेक्नॉलॉजी, सायबर गुन्हे व त्यावरील प्रतिबंध व या संबंधातील कायदे व केस स्टडीज (case law) नविन उद्योग म्हणून माहिती तंत्रज्ञानाचा निरनिराळ्या सेवा सुविधांची माहिती मिळण्यासाठी होणारा उपयोग, भारतातील माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाची वाढ व त्याचा दर्जा, शासनाचे कार्यक्रम, जसे मिडीया लॅब एशिया, विद्या वाहिनी, ज्ञान वाहिनी, सामुहिक माहिती केंद्र इत्यादी.
८.	मानवी हक्क व जबाबदाऱ्या - संकल्पना - आंतरराष्ट्रीय मानवी हक्क मानक, त्यासंदर्भातील भारतीय राज्यघटनेतील तरतूद, भारतातील मानवी हक्क व जबाबदाऱ्या यंत्रणेची अंमलबजावणी व संरक्षण, भारतातील मानवी हक्क चळवळ, मानवी हक्कापासून वंचित राहण्याच्या समस्या, गरीबी, निक्षरता, बेकारी, सामाजिक-सांस्कृतिक - धार्मिक प्रथा यासारख्या अडचणी, (हिंसाचार, भ्रष्टाचार, दहशतवाद, कामगारांचे शोषण, संरक्षित गुन्हेगारी, इत्यादी) लोकशाही व्यवस्थेतील एकमेकांचे हक्क आणि मानवी प्रतिष्ठा व एकतेचा आदर करण्यासंबंधी प्रशिक्षणाची गरज व महत्त्व, नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९५५, मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३, कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण अधिनियम, २००५, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम १९८९, हुंडाबळी अधिनियम १९६९, महात्मा गांधी तंटामुक्ती अभियान.
९.	The Bombay Prohibition Act, 1949
१०.	The Maharashtra Excise Manual, Volume-I
११.	The Maharashtra Excise Manual, Volume-III
१२.	The Prohibition and Excise Manual, Volume-II

Syllabus For the UPSC Pre Examination Preliminary Examination			
CSE (U.P.S.C.) - Civil Services Exam			
The Examination shall comprise two compulsory papers of 200 marks each.			
Prelims Paper	Duration	Questions	Marks
Paper I - General Studies	2 Hours	100	200
Paper II - Aptitude	2 Hours	80	200
Total		180	400
Note : The commission will draw a list of candidates to be qualified for civil service (Main) Examination based on the criterion of minimal availing marks of 33% in GS Paper-II and Total qualifying marks of GS Paper - I			
Part - A			
Paper I - (200 marks) Duration : Two hours			
<ul style="list-style-type: none"> • Current events of national and international importance. • History of India and Indian National Movement • Indian and World Geography - Physical, Social Economic Geography of India and the World. • Indian Polity and Governance - Constitution, Political System, Panchayat Raj, Public Policy, Rights issues etc. • Economic and Social Development Sustainable Development, Poverty, Inclusion, Demographics, Social Sector Initiatives etc. • General issues on Environmental Ecology, Bio-diversity and Climate change-that do not require subject specialization. • General Science. 			
Part - B			
Paper II - (200 marks) Duration : Two hours			
<ul style="list-style-type: none"> • Comprehension • Interpersonal skills including communication skills • Logical reasoning and analytical ability. • Decision making and problem solving. 			

- General mental ability.
- Basic numberacy (numbers and their relations, orders of magnitude etc.) (Class X level) Data interpretation (charts, graphs, tablets, data sufficiency etc. - Class X level)
- English Language Comprehension skills (Class X level)

Note 1 : Questions relating to English Language

Comprehension skills of Class X level (last item in the Syllabus of Paper II) will be tested through passages from English language only without providing hindi translation thereof in the question paper

Note 2 : The questions therefore will be of multiple choice. objective type

Civil Services (Mains) Pattern

The Examination shall comprise two compulsory papers of 200 marks each.

Paper	Subject	Marks
Paper I	Indian Language (Qualifying) 40%	300*
Paper II	English (Quantifying) 40%	300*
Paper III	Essay	250
Paper IV	General Studies - I	250
Paper V	General Studies - II	250
Paper VI	General Studies - III	250
Paper VII	General Studies - IV	250
Paper VIII	Optional Subject - I	250
Paper IX	Optional Subject - I	250
Total		1750
	Interview	275

* Note Include Marks -

Paper I and II Language qualifying paper 40% passed for other paper checking decide merit.

Rayat Shikshan Sanstha's Yashvantrao Chavan Institute of Science, Satara. COMPETITIVE EXAMINATION GUIDANCE CENTER

Visiting Faculty List

S.N.	Teacher Name	Subject	Education
1	Dr. B. T. Jadhav	Science	M.Sc. Ph.D
2	Prof. J. R. Yadav	Science	M.Sc.
3	Prof. S.S. Yadav	Geography/Marathi	M.A.,B.Ed.,SET
4	Mr. Sambhajirao Patil	Public Administrator	M.A.,LL.B., Ex. Dy. S.P.
5	Dr. Abhay Takale	Science	B.A.M.S., Nayab Tahsildar
6	Dr.Dheeraj Pawar	CSAT	B.A.M.S.
7	Mr. Akshay Salunkhe	Science	B.E.Mac (Range Forest Officer)
8	Mr. Pawar Pranav Ganesh	Maths	M.Sc. (Nagaralka Tax & Administrative Officer)
9	Mr. Uday E. Shinde	Physical Director	M.P., Ed. SET
10	Mr. G.A. Jadhav	Physical Director	M.P., Ed.
11	Mr. Revanath Bhisale	Approach Building Skill	M.A.
12	Dr. Anil Krushnrao Wavare	Economics	M.A.,M.Phil., Ph.D.
13	Mr. Nitesh Madhukar Phalke	CSAT	B.E.Mac., M.A., SET., NET
14	Mr. Pratap Dajiram Gore	Maths	B.Sc.
15	Mr. Santosh Manohar Korade	Reasoning	M.A., M.Ed., NET
16	Mr.Ram Lakhu Gadekar	English	M.A., B.Ed., SET
17	Mr. Ramdas Dajiram Dhane	Political Science	M.A., B.Ed.
18	Dr. Dhanaji Baburao Masal	History	M.A.,M.Phil., Ph.D. NET
19	Mrs. Madhavi Mohan Godase	History	M.A., SET
20	Mr. Shrikant Kalaskar	Economics	M.A., M.Ed.
21	Mr. Shubham Ghige	Reasoning	M.Sc.
22	Miss Sayali Gadakush	Science	M.Sc.

विषय	आवश्यक संदर्भ पुस्तके
मराठी	मो.रा. वाळींबे, संपुर्ण मराठी - के सागर, दिपस्तंभ - लिलाधर पाटील, बाळासाहेब शिंदे, शब्दधन, युनिक, रणजित देशमुख
इंग्रजी	संपुर्ण इंग्रजी - के.सागर/बापट, युनिक-शेख, पाल सुरी, रेन मार्टिन भाषांतरित-उमा बेडेकर, आर.एल. गाडेकर, बाळासाहेब शिंदे, बी.एस. काळे
चालू घडामोडी	News/News Papers - लोकराज्य, योजना, इंटरनेट आर्थिक पाहणी अहवाल - महाराष्ट्र व भारत, क्रोनिकल, प्रतियोगिता दर्पण, इंडिया २०१४ (Govt. Pub), राजपथ, सांगोलकर, देवा जाधवर, भराटे, युनिक - बुलेटिन, कल्पवृक्ष, ज्ञानदिप एक्सप्रेस, सिव्हिल टाईम्स
इतिहास	क्रिश् रेड्डी, जयसिंगराव पवार, कोठेकर/सुमन वैद्य, ग्रोवर ८वी, ९वी, १०वी, ११वी, मॅगबुक, गाठाळे, य.ना.कदम, Ignou विपीन चंद
भूगोल	ए.बी.सवदी - द मेगा स्टेट महाराष्ट्र, ए.बी.सवदी - भारताचा भूगोल, जीओग्राफी ऑफ इंडिया माजीद हुसेन, ८वी, ९वी, ११वी एन.सी.ई.आर.टी. क्रमिक पुस्तके - जी.सी.लिऑग, अँटलास - स्कूल ऑक्सफर्ड/नवनीत, बी.ए.भाग - भाग-१,२,३ची क्रमिक पुस्तके, भूगोल व कृषी-सवदी, युनिक प्रश्न संच
राज्यघटना व ग्रामशासन	तुकाराम जाधव भाग १ व भाग २, डी.डी.बसू, इंडियन पॉलिटी - लक्ष्मीकांत, घांगरेकर, सुभाष कश्यप, आपली संसद, बी.बी. पाटील, डी.डी.बसू - मराठी भाषांतर, शासकीय प्रिंटींग प्रेस, रंजन कोळंबे, के सागर मॅगबुक सिरिज, प्रा.संजय खंडारे, Ignou, वाजीराम व रवी, शुभ्रा रंजन
महाराष्ट्रातील समाजसुधारक	धनंजय किर, कर्मवीर भाऊराव पाटील - बॅ.पी.जी. पाटील, डॉ. अजित पाटील, मॅथ्यू - भिडे पाटील, कर्मवीर विद्या प्रबोधिनी, डॉ. गो. मा. पवार, के. सागर, चाणक्य मंडळ
अर्थशास्त्र	दत्त आणि सुंदरम, प्रतियोगिता दर्पण, रंजन कोळंबे, रमेश सिंग, ११वी ते १२वी, डॉ. किरण देसले, क्रोनिकल, प्रा.डॉ.एल.एन. घाटगे व प्रा. डॉ. अनिल वावरे - निराली प्रकाशन, ज्ञानदिप प्रकाशन, Ignou, P.D. स्पेशल इश्यु
अंकगणित व बुद्धीमापन चाचणी	अनिल अंकलगी, वा.ना. दांडेकर, किरण गायकवाड, ७वी स्कॉलरशीप पंढरीनाथ राणे, आर.एस. आगरवाल, क्विकर मॅथस - टायरा, उमेश मुंडे, श्रीनिवास मोकलीकर, कर्मवीर विद्या प्रबोधिनी, प्रा. डोंगरे - महात्मा फुले अध्यापक विद्यालय, नितीन महाले, सुजित पवार - युनिक, Ignou नोट्स झेरॉक्स

विषय	आवश्यक संदर्भ पुस्तके
सामान्य विज्ञान	८वी ते १०वी, स्पेक्ट्रम - कल्पना राजाराम, एन.सी.आर.टी., एम.टी.एस., एन.टी.एस. विशाल माने, दिपस्तंभ, कर्मवीर विद्याप्रबोधिनी, मॅगबुक सिरिज, चंद्रकांत गोरे १ व २, स्टडी सर्कल, रंजन कोळंबे
मुंबई पोलिस कायदा	महाराष्ट्र शासन लॉ प्रकाशन के.सागर फौजदारी कायदे
मानवी हक्क व जबाबदाऱ्या	स्टडी सर्कल, डायमंड प्रकाशन, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, रंजन कोळंबे, यशदाचे त्रैमासिक व वार्तापत्र, दत्ता सांगोलकर, युनिक - मानव संसाधन विकास, स्टडी सर्कल, Ignou नोट्स
संगणक व माहिती तंत्रज्ञान	एम.एस.सी.आय.टी., अरिहंत, महेंद्र पब्लिकेशन - बँकिंग फॉर कॉम्प्युटर, बँकिंग-सर्व्हिस क्रॉनिकल कॉम्प्युटर स्पेशल इश्यु, अभिजीत बोबडे
माहितीचा अधिकार	यशदा प्रकाश, यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, अण्णा हजारे, चौधरी लॉ प्रकाशन, युनिक प्रकाशन
प्लॅनर	युनिक UPSC/MPSC प्लॅनर, स्टडी सर्कल, संकेत भोंडवे, फारुख नाईकवडी, डॉ.सागर डोईफोडे, के.सागर पब्लिकेशन, डॉ. साळुंखे IAS@21 - अमृतेश औरंगबादकर
पर्यावरण शास्त्र	एनव्हॉर्नमेंटल जिओग्राफी - सविंदर सिंग, ११वी, १२वी, बी.ए. भाग २ पर्यावरण क्रमिक पुस्तके, युनिक - घोरपडे, भूगोल व पर्यावरण, निराली प्रकाशन, Ignou नोट्स झेरॉक्स
पेपर - १	टाटा मॅगसॉहिल - यु.पी.एस.सी. पूर्व
सी.सॅट	अरिहंत, पेपर २, यु.पी.एस.सी. पूर्व स्पेक्ट्रम, ज्ञानराज पब्लिकेशन प्रा. डॉ. डोईफोडे, युनिक, व्हर्बल अॅण्ड नॉनव्हर्बल रिझनिंग - आर.एस.अगरवाल, क्विकर मॅथस - टायरा
वर्तमान प्रपत्र यादी	१) पुढारी, २) लोकमत, ३) ऐक्य, ४) सकाळ, ५) पुण्यनगरी, ६) अॅग्रोवन, ७) इकॉनॉमिक्स टाईम्स, ८) महाराष्ट्र टाईम्स, ९) टाईम्स ऑफ इंडिया, १०) लोकसत्ता, ११) द हिंदू, १२) नवभारत, १३) हिंदूस्तान टाईम्स
नियतकालिके यादी	१) चाणक्य मंडळ, २) बँकिंग क्रोनिकल सर्व्हिसेस, ३) सी.एस.आर. ४) प्रतियोगिता दर्पण, ५) स्टडी सर्कल, ६) नोकरी संदर्भ, ७) बळीराजा, ८) शेतकरी, ९) योजना, १०) कुरुक्षेत्र, ११) क्रोनिकले, १२) इंडिया टुडे, १३) द विकस, १४) आऊटलूक, १५) सकाळ, १६) एम्प्लॉयमेंट न्यूज, १७) युनिक बुलेटिन, १८) फ्रंटलाईन, १९) सिव्हिल सर्व्हिसेस टाईम्स, २०) कल्पवृक्ष

रयत शिक्षण संस्था,
यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सातारा
स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र

वर्ष	वर्ग - १	वर्ग - २	वर्ग - ३	नेट/सेट इतर	एकूण
२०१०-११		३	१		४
२०११-१२		२१	८	१	३०
२०१२-१३		१	७		८
२०१३-१४	३	६	१५	२	२६
२०१४-१५	१	५	४	१	११
२०१५-१६	१	१	९		११
२०१६-१७	२	३	११	१	१७
२०१७-१८	२	६	११	१	२०
२०१८-१९	१	१४	१०	१	२६
२०१९-२०	१	१	६	६	१४
२०२०-२१	२	१	५	२	१०
२०२१-२२	११	१०	६	४	३१
एकूण	२४	६५	८८	२३	२०८

रयत शिक्षण संस्था,
यशवंतराव चव्हाण इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, सातारा
स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र
आमचे यशस्वी विद्यार्थी

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
१	कवडे मनोज गुलाब	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१०-११	वर्ग-२
२	मोमीन रेशमा बाबूलाल	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१०-११	वर्ग-२
३	येवले अर्चना प्रताप	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१०-११	वर्ग-२
४	खंदरे शंकर	LIC DO .	२०१०-११	वर्ग-२
५	देशमुख तुषार लक्ष्मण	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
६	बाबर विक्रम अंकुश	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
७	चव्हाण सागर सर्जेराव	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
८	माने किशोर ज्ञानदेव	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
९	धुमाळ शिवप्रसाद गणपत	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१०	घाडगे सुनील कल्याण	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
११	तांबे अमोल सुब्राव	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१२	पिसाळ विठ्ठल जगन्नाथ	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१३	गौड दिपक दत्तात्रय	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१४	कांबळे अमोल प्रभाकर	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१५	कणसे निवास सदाशिव	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१६	जाधव मयुरा महादेव	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१७	मुलाणी समीना नाजीर	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१८	मेणकर अनिता नंदकुमार	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
१९	शिंदे कल्याणी सतीश	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
२०	सोनवले रोहिणी प्रकाश	पोलिस उपनिरीक्षक (PSI)	२०११-१२	वर्ग-२
२१	देशमुख तुषार लक्ष्मण	ASST .	२०११-१२	वर्ग-२
२२	मोहिते उत्कर्षा उदयसिंह	ASST .	२०११-१२	वर्ग-२
२३	जाधव नलिनी कृष्णात	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-२
२४	कुंभार सुशांत श्रीरंग	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-२
२५	मोहिते उत्कर्षा उदयसिंह	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-२

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
२६	चव्हाण शेखर सुरेश	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
२७	ननावरे रुपाली शंकर	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
२८	मुलाणी समीना नाजीर	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
२९	कुंभार सुशांत श्रीरंग	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
३०	गोंड दिपक दत्तात्रय	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
३१	कांबळे राकेश ज्ञानदेव	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
३२	काझी मुसाक खमृद्दिन	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
३३	मोरे सुहास मोहन	NET परीक्षा उत्तीर्ण	२०११-१२	वर्ग-३
३४	रेडेकर शुभांगी बाजीराव	राज्य गुप्तवार्ता (AIO)	२०११-१२	वर्ग-३
३५	पवार सतीश हणमंत	विक्रीकर निरीक्षक (STI)	२०१२-१३	वर्ग-३
३६	डांगे सुप्रिया सुभाष	लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
३७	मोहिते रागिणी राजाराम	लिपिक टंकलेखक	२०१२-१३	वर्ग-३
३८	बालटे पोपट तुकाराम	आय.बी.पी.एस.	२०१२-१३	वर्ग-३
३९	कांबळे गणेश दिलीप	आय.बी.पी.एस.	२०१२-१३	वर्ग-३
४०	खंदारे शलाका देविदास	आलेखक WRD	२०१२-१३	वर्ग-३
४१	ढाणे सारिका सुभाष	पर्यवेक्षिका आरोग्य विभाग	२०१२-१३	वर्ग-३
४२	सावंत कोमल शिवाजी	येरवडा जेल पोलीस/ ठाणे	२०१२-१३	वर्ग-३
४३	बोराटे सचिन महादेव	उपायुक्त भविष्य निर्वाह निधी	२०१२-१३	वर्ग-१
४४	पवार सतीश हणमंत	उपअधीक्षक भूमिअभिलेख	२०१२-१३	वर्ग-१
४५	भोसले विशाल श्रीरंग	गटविकास अधिकारी	२०१२-१३	वर्ग-२
४६	लवटे अनिल मनोहर	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
४७	कुंभार अमित शिवाजी	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
४८	गायकवाड सिद्धार्थ	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
४९	शिंदे शैलजा शशिकांत	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
५०	जाधव शितल गणपतराव	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
५१	पवार सतीश हणमंत	विक्रीकर निरीक्षक (STI)	२०११-१२	वर्ग-२
५२	खरात प्रदीप जगन्नाथ	राज्य परिवहन महामंडळ लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
५३	मदने अमर अशोक	आरोग्य विभाग निवड लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
५४	राठोड अनिल हिरु	आरोग्य विभाग निवड लिपिक टंकलेखक	२०११-१२	वर्ग-३
५५	राठोड रमेश	मंत्रालय लिपिक	२०११-१२	वर्ग-३

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
५६	कणसे प्रशांत पांडुरंग	मंत्रालय लिपिक	२०११-१२	वर्ग-३
५७	निकम सचिन वसंत	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
५८	कणसे शितल शंकरराव	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
५९	जाधव दिपाली काकासो	तलाठी	२०११-१२	वर्ग-३
६०	सपकाळ शंभूराजे जयवंतराव	तलाठी	२०१२-१३	वर्ग-३
६१	शिंदे सुजित रमाकांत	NET परीक्षा उत्तीर्ण	२०१२-१३	-
६२	गोडसे जितेंद्र मानसिंग	NET परीक्षा उत्तीर्ण	२०१२-१३	-
६३	ढाणे गणेश	कॉन्स्टेबल मुंबई पोलीस	२०१२-१३	वर्ग-३
६४	शिंदे गणेश मारुती	वनविभाग महा.शासन लेखापाल	२०१२-१३	वर्ग-३
६५	खाडे गणेश चंद्रकांत	राज्य परिवहन महामंडळ	२०१२-१३	वर्ग-३
६६	बालटे पोपट तुकाराम	LIC DO.	२०१२-१३	वर्ग-३
६७	बरकडे अनिल	LIC DO.	२०१२-१३	वर्ग-३
६८	शिखरे अंजू रुपेश	जलसंपदा विभाग सहायक भंडारपाल	२०१२-१३	वर्ग-३
६९	देशमुख चारुशीला	उपजिल्हाधिकारी	२०१२-१३	वर्ग-३
७०	देशमुख तुषार लक्ष्मण	नायब तहसीलदार	२०१२-१३	वर्ग-३
७१	चौगुले भरत	बी.डी.ओ.	२०१२-१३	वर्ग-३
७२	फाळके गुरुदेव दिगंबर	विक्रीकर निरीक्षक (STI)	२०१२-१३	वर्ग-२
७३	कुंभार प्रशांत रमेश	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
७४	जाधव विकास दत्तात्रय	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१२-१३	वर्ग-२
७५	आवटी प्रमोद शिवकुमार	NET परीक्षा उत्तीर्ण	२०१२-१३	-
७६	पाटील प्रताप अनिल	आगार अधीक्षक (MSRTC)	२०१४-१५	वर्ग-२
७७	जमदाडे हर्षल राजीवकुमार	आर्मी टेक्निकल	२०१४-१५	वर्ग-३
७८	चव्हाण रोहित शिवाजी	बँक क्लर्क	२०१४-१५	वर्ग-३
७९	पोरे ओमकार ज्ञानेश्वर	बँक क्लर्क	२०१४-१५	वर्ग-३
८०	साठे निलेश पांडुरंग	बँक पी.ओ. (PO)	२०१५-१६	वर्ग-१
८१	रसाळ वैशाली बाळसो	मंत्रालय सहायक	२०१५-१६	वर्ग-२
८२	इनामदार इम्रान हरून	विक्रीकर निरीक्षक (STI)	२०१५-१६	वर्ग-२
८३	फाळके स्वाती दत्तात्रय	कर सहायक	२०१५-१६	वर्ग-३
८४	माने प्रशांत राजकुमार	कर सहायक	२०१५-१६	वर्ग-३
८५	बर्गे जय रामदास	तलाठी	२०१५-१६	वर्ग-३
८६	अभंग सुहास विठ्ठल	तलाठी	२०१५-१६	वर्ग-३

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
८७	फडतरे धनाजी शिवाजी	लिपिक, महसूल विभाग	२०१५-१६	वर्ग-३
८८	घोरपडे गीतांजली नवनाथ	लिपिक, महसूल विभाग	२०१५-१६	वर्ग-३
८९	भुसारी प्रफुल्ल अरुण	बँक क्लर्क	२०१५-१६	वर्ग-३
९०	यादव वैभव संभाजी	बँक क्लर्क	२०१५-१६	वर्ग-३
९१	जाधव सुनीता विठ्ठल	सार्वजनिक अभियोक्ता	२०१६-१७	वर्ग-१
९२	कापरे संजय मधुकर	अग्नीकल्चर फिल्ड ऑफिसर	२०१६-१७	वर्ग-१
९३	फाळके शितल अशोक	महिला व बाल विकास अधिकारी	२०१६-१७	वर्ग-२
९४	धुमाळ कुणाल सुभाषराव	महिला व बाल विकास अधिकारी	२०१६-१७	वर्ग-२
९५	खामकर शैला दिनकर	महिला व बाल विकास अधिकारी	२०१६-१७	वर्ग-२
९६	इथापे गौरी भानुदास	कर सहायक	२०१६-१७	वर्ग-३
९७	माने विकास वसंत	कर सहायक	२०१६-१७	वर्ग-३
९८	मोरे निलेश वसंत	न्यु.अकाउंट ऑफिसर (MSEB) (महावितरण)	२०१६-१७	वर्ग-३
९९	फाळके शितल अशोक	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१००	कदम धनश्री राजेंद्र	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०१	इथापे गौरी भानुदास	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०२	पवार कांचन संभाजी	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०३	जाधव गणेश आबासाहेब	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०४	वरगंटे मंगेश सुनिल	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०५	मोहिते प्रमोद नामदेव	लिपिक टंकलेखक	२०१६-१७	वर्ग-३
१०६	कांबळे सुयश भिमराव	आर्मी टेक्निकल (EME)	२०१६-१७	वर्ग-३
१०७	रोकडे मोहिका सुरेश	SET परिक्षा उत्तीर्ण	२०१६-१७	--
१०८	जाधव सुनीता विठ्ठल	सिव्हिल जज (ज्यु.डिव्हिजन)	२०१७-१८	वर्ग-१
१०९	भोसले जयदीप नारायण	अग्नीकल्चर फिल्ड ऑफिसर	२०१७-१८	वर्ग-१
११०	रोकडे मोनिका सुरेश	जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी	२०१७-१८	वर्ग-२
१११	माने निलम पोपट	जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी	२०१७-१८	वर्ग-२
११२	येलमार योगेश शिवाजी	सहायक कक्ष अधिकारी	२०१७-१८	वर्ग-२
११३	निकम विकास सुर्यकांत	डिपार्टमेंटल पीएसआय	२०१७-१८	वर्ग-२
११४	वालेकर अमित मोहन	राज्य उत्पादन शुल्क निरीक्षक	२०१७-१८	वर्ग-२
११५	आवताडे अंकुश रामचंद्र	राज्य उत्पादन शुल्क निरीक्षक	२०१७-१८	वर्ग-२
११६	पाटील रेश्मा शिवाजी	कर सहायक	२०१७-१८	वर्ग-३

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
११७	पवार कांचन संभाजी	वरिष्ठ लिपिक (PWD)	२०१७-१८	वर्ग-३
११८	नरळे संजय जगन्नाथ	लिपिक टंकलेखक	२०१७-१८	वर्ग-३
११९	पाटील रेश्मा शिवाजी	लिपिक टंकलेखक	२०१७-१८	वर्ग-३
१२०	कशिद सूरज रामचंद्र	रा.प.महा. लिपिक टंकलेखक	२०१७-१८	वर्ग-३
१२१	नेवसे वैभव दिलीप	रा.प.महा. लिपिक टंकलेखक	२०१७-१८	वर्ग-३
१२२	शेलार सूचित सुरेश	आरबीआय कार्यालय सहायक	२०१७-१८	वर्ग-३
१२३	गायकवाड विश्वजित सं.	बँक क्लर्क (SDCC)	२०१७-१८	वर्ग-३
१२४	यादव सुभाष बाळासो	बँक क्लर्क (SDCC)	२०१७-१८	वर्ग-३
१२५	वाघमळे प्रतिक गो.	बँक क्लर्क (SDCC)	२०१७-१८	वर्ग-३
१२६	दिरांगणे दिपाली संजय	बँक क्लर्क (SDCC)	२०१७-१८	वर्ग-३
१२७	बर्गे विकास विलास	सेट परीक्षा उत्तीर्ण		
१२८	खंदारे शंकर देविदास	नगरपालिका मुख्याधिकारी	२०१८-१९	वर्ग-१
१२९	नरळे नितीन रामचंद्र	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३०	काटकर सचिन नामदेव	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३१	काटे कृष्णा राजेंद्र	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३२	थोरात तेजश्री जयवंत	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३३	शिंदे सरनाईक सायली	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३४	पवार अमृता अंकुश	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३५	कदम धनश्री संपत	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३६	घाडगे सोनाली दत्तात्रय	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३७	गाढवे दिगंती रोहिदास	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३८	जांभळे पूनम रामदास	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१३९	करंजकर धनश्री विष्णू	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१४०	पवार प्रणव गणेश	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१४१	साळुंखे रेश्मा कृष्णा	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१४२	नरळे संजय जगन्नाथ	पोलीस उपनिरीक्षक (PSI)	२०१८-१९	वर्ग-२
१४३	जाधव प्रकाश सुभाष	वाहतूक निरीक्षक	२०१८-१९	वर्ग-३
१४४	बर्गे विकास विलास	सेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०१८-१९	-
१४५	पवार प्रणव गणेश	कर निर्धारण व प्रशासकीय अधिकारी	२०१८-१९	वर्ग-३
१४६	पवार प्रणव गणेश	लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
१४७	चव्हाण सुप्रिया सचिन	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१४८	साळुंखे भूषण बाळासाहेब	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१४९	चोरगे प्रितम शिवाजी	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१५०	मोरे प्रज्वल सुरेश	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१५१	शिंदे दत्तात्रय बजरंग	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१५२	संकपाळ राजेंद्र रामदास	(जिल्हा न्यायालय) लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१५३	पवार सागर पांडुरंग	राज्य परिवहन महामंडळ लिपिक टंकलेखक	२०१८-१९	वर्ग-३
१५४	गायकवाड देवेंद्र विलास	सिव्हिल जज (ज्यु.डि.वि.)	२०१९-२०	वर्ग-१
१५५	यादव सुशिल सत्यवान	सेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०१९-२०	-
१५६	पवार शुभम विठ्ठल	जिल्हा कोषागार लेखा लिपिक	२०१९-२०	वर्ग-३
१५७	पवार राजेश विष्णु	सहाय्यक विकास अधिकारी (एल.आय.सी.)	२०१९-२०	वर्ग-३
१५८	कदम कल्याणी गुलाबराव	सहाय्यक शिक्षक	२०१९-२०	-
१५९	मतकर पल्लवी पांडुरंग	सहाय्यक शिक्षक ज्युनिअर कॉलेज (पवित्र पोर्टल)	२०१९-२०	-
१६०	कोरडे अक्षय बाळकृष्ण	ज्युनिअर इंजिनियर मुंबई महानगरपालिका	२०१९-२०	वर्ग-२
१६१	नारनवर देवबा कैलास	मंत्रालयीन लिपीक	२०१९-२०	वर्ग-३
१६२	काळे कविता माणिक	मंत्रालयीन लिपीक	२०१९-२०	वर्ग-३
१६३	साळुंखे अक्षय रमेश	निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क	२०१९-२०	वर्ग-३
१६४	सावंत प्रफुल्ल शरद	मंत्रालय लिपीक	२०१९-२०	वर्ग-३
१६५	राणे शितल रामचंद्र	पोस्ट मास्तर	२०२०-२१	वर्ग-३

अ.नं.	नाव	मिळालेले पद	वर्ष	वर्ग
१६६	पवार तेजस्वी सुरेश	आसाम रायफलमध्ये निवड	२०२०-२१	वर्ग-३
१६७	साबळे कोमल सुरेश	मंत्रालय लिपिक	२०२०-२१	वर्ग-३
१६८	सावंत प्रफुल्ल शरद	मंत्रालय लिपिक	२०२०-२१	वर्ग-३
१६९	पवार प्रणव गणेश	कर सहाय्यक	२०२०-२१	वर्ग-३
१७०	कदम सुमित विजय	NDA साठी निवड	२०२०-२१	वर्ग-१
१७१	गोडसे माधव मोहन	सेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२०-२१	-
१७२	शिंदे प्रकाश सोपान	नेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२०-२१	-
१७३	इंगवले काजल बाळासाहेब	पोस्ट मास्तर	२०२०-२१	वर्ग-३
१७४	शिंदे योगराज	कर सहाय्यक	२०२०-२१	वर्ग-३
१७५	साळुंखे अक्षय रमेश	वनपरीक्षेत्र अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-२
१७६	डॉ. जाधव प्रतिक राजाराम	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१७७	डॉ. चांगण संतोष दशरथ	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१७८	डॉ. विधाते प्रशांत गोविंद	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१७९	डॉ. तिकटे करण कमलाकर	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८०	डॉ. पाटील विनायक गुलाबराव	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८१	डॉ. व्हरकुटे उमेश शंकर	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८२	डॉ. बोडरे प्रविण अशोक	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८३	डॉ. पवार अजित धों.	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८४	डॉ. नागरगोजे सतिश भी.	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८५	डॉ. ठाकरे आकाश ओं.	पशुधन विकास अधिकारी	२०२१-२२	वर्ग-१
१८६	भस्मे सुजीत गजानन	UPSC असिस्टंट कमांडंट	२०२१-२२	वर्ग-१
१८७	घिगे शुभम रंगराव	भारतीय पोस्टल सेवा	२०२१-२२	वर्ग-३
१८८	घोरपडे अनिकेत अरुण	भारतीय पोस्टल सेवा	२०२१-२२	वर्ग-३
१८९	जाधव आकाश ज्ञानेश्वर	भारतीय पोस्टल सेवा	२०२१-२२	वर्ग-३
१९०	यादव सुप्रिया तुळशीदास	कनिष्ठ लिपिक	२०२१-२२	वर्ग-३
१९१	जगतप मयूर विलास	पोलिस कॉन्स्टेबल	२०२१-२२	वर्ग-३
१९२	मोरे अश्विनी सुरेश	सेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२१-२२	-
१९३	फाळके नितेश मधुकर	सेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२१-२२	-
१९४	फाळके नितेश मधुकर	नेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२१-२२	-
१९५	बर्गे आयुश राजेंद्र	नेट परीक्षा उत्तीर्ण	२०२१-२२	-

Song of Youth

*As a young citizen of India,
Armed with technology, knowledge and lover
for my nation,
I realize, small aim is a crime.*

*I will work and sweat for a great vision,
The vision of transforming India into a developed
nation,
Powered by economic strength with value system.*

*I am one of the citizens of the billion;
Only the vision will ignite the billion souls.
It has entered into me;*

*The ignited soul compared to any resource
Is the most powerful resource on the earth,
Above the earth and under the earth.*

*I will keep the lamp of knowledge burning
To achieve the vision - Developed India
If we work and sweat for the great vision with ignited minds,
The transformation leading to the birth of vibrant developed
India will happen.*

*I pray the almighty :
"May the divine peace with beauty enter into our people;
Happiness and good health blossom in our bodies, minds
and souls"*

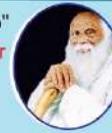
APJ Abdul Kalam

"Education Through Self Help is our Motto"

Karmaveer

Rayat Shikshan Sanstha's
**YASHWANTRAO CHAVAN
INSTITUTE OF SCIENCE, SATARA.**

Autonomous College

- Reaccredited in the 3rd Cycle at the 'A+' Level with CGPA at 3.57
- College with Potential for Excellence
- Selected for FIST by DST
- NIRF Ranking College - Rank Band 101 to 150
- Star College by DBT
- Phone : (02162) 233392
- Fax : (02162) 234392
- Website : www.erayat.org/ycis
- Email : ycis.satara65gmail.com

COMPETITIVE EXAMINATION GUIDANCE CENTRE

PROSPECTUS

यशवंतांची वैभवशाली परंपरा

श्री. सुजित भस्मे UPSC 2021 यशवंत विद्यार्थी यांचा सत्कार करताना राज्याचे उपमुख्यमंत्री मा. अजित दादा पवार व मा. खा. सुप्रिया सुळे

डॉ. करण तिकटे MPSC परीक्षेतून वर्ग १ पदी निवड झालेबद्दल सत्कार करताना मा. ना. बाळासाहेब पाटील डॉ. अनिल पाटील साहेब

सन २०१९-२२ मधील वर्ग-१ पदी निवड झालेल्या केंद्रीय यशवंत विद्यार्थ्यांसह उपप्राचार्य डॉ. ए.पी. तोरणे, प्रा. जे. आर. यादव, प्रा. सुशिल यादव

सन २०२०-२१ मधील यशवंत विद्यार्थ्यांसह मा. प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधव साहेब, प्रांताधिकारी मा. मिनाज मुल्ला व इतर

श्री. अक्षय साळुंखे यांची वनपरिक्षेत्र अधिकारी पदी निवड झालेबद्दल मा. प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधवसाहेब यांचे हस्ते सत्कार

प्रश्नमंजूषा स्पर्धेतील यशवंत विद्यार्थ्यांसह प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधव साहेब व शिक्षक वृंद

सुजित भस्मे UPSC 2021 मधील यशवंत विद्यार्थी यांचा सत्कार करताना प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधव साहेब प्रा. जे. आर यादव, प्रा. सुशिल यादव

सन २०२१-२२ मधील यशवंत विद्यार्थ्यांसह मा. प्राचार्य डॉ. बी.टी. जाधव साहेब व शिक्षक वृंद

केंद्रीय सुविधा

मुलींची स्वतंत्र AC अभ्यासिका

मुलांची स्वतंत्र AC अभ्यासिका

सुसज्ज ग्रंथालय व इंटरनेट सुविधा

डिजिटल लेक्चर हॉल

विषयवार मार्गदर्शन कार्यशाळा

प्रश्नमंजूषा स्पर्धांचे आयोजन

मुलाखत मार्गदर्शन कार्यशाळा

शारिरीक चाचणीसाठी मार्गदर्शन